

УКРАЇНЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
ЛЬВІВСЬКА АРХІЄПАРХІЯ

Б. І. ПШИК
Р. Є. ОЛЕЙНЮК

**ДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СВЯЩЕНИКІВ І ПРАЦІВНИКІВ
ПАРАФІЯЛЬНИХ ГРОМАД
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ**

Львів
ДВНЗ «Університет банківської справи»
2018

Колектив авторів

Богдан Іванович Пшик, доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Львівського навчально-наукового інституту
Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи»,
член ради з економічних питань Львівської архієпархії УГКЦ;

Роман Євстахович Олейнюк, кандидат економічних наук, доцент,
радник Митрополита Львівського УГКЦ з економічних питань,
член ради з економічних питань Львівської архієпархії УГКЦ

Рецензенти:

Олексій Олександрович Другов, доктор економічних наук, професор (м. Львів);

Віталій Васильович Рисін, доктор економічних наук, доцент (м. Львів)

*Рекомендовано до друку вченою радою
Львівського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»,
протокол № 4 від 22 січня 2018 року*

Пшик Б. І.

ПЗ6 Державне пенсійне забезпечення священників і працівників парафіяльних громад Української греко-католицької церкви / Б. І. Пшик, Р. Є. Олейнюк. – Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2018. – 19 с.

ISBN 978-966-484-____-__

Навчальне видання розкриває теоретичні та організаційно-практичні питання державного пенсійного забезпечення у парафіяльних громадах УГКЦ. Висвітлено особливості визначення страхового стажу, нарахування і виплати пенсій священникам та іншим працівникам церковної організації з огляду на основні положення пенсійної реформи в частині осучаснення пенсій та найновіші законодавчі зміни в цій сфері.

Для священників та інших працівників парафіяльної організації УГКЦ, викладачів, студентів, семінаристів та всіх читачів, які цікавляться питанням державного пенсійного забезпечення у парафіяльних громадах УГКЦ.

УДК 334.72

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. УМОВИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ СВЯЩЕНИКАМ	5
2. СТРАХОВИЙ СТАЖ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ВРАХУВАННЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ РОЗМІРУ ПЕНСІЇ	6
3. МІНІМАЛЬНИЙ І МАКСИМАЛЬНИЙ РОЗМІРИ ПЕНСІЇ	9
4. ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА	10
5. МЕХАНІЗМ РОЗРАХУНКУ ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ	11
6. ОСОБЛИВОСТІ ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН ДЛЯ ОТРИМАННЯ ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ	15
7. ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВИПЛАТИ ПЕНСІЙ	17
ВИСНОВКИ	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19

ВСТУП

Головним рівнем системи пенсійного забезпечення в Україні є *державна солідарна пенсійна система*, побудована на засадах соціального страхування. Її учасниками є всі застраховані особи, тобто громадяни, які та за яких сплачуються внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (це, насамперед, ті, хто працює за наймом, а також індивідуальні підприємці, самозайняті та деякі інші особи). Ця система базується на засадах солідарності і здійснення виплати пенсій за рахунок коштів Пенсійного фонду. Іншими словами, за рахунок внесків працюючих громадян утримуються пенсіонери.

Згідно із Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації», відносини держави і релігійних організацій в Україні ґрунтуються на принципі взаємовідокремлення церкви (релігійних організацій) і держави. Однак священики та інші працівники парафіяльної громади, як і кожен громадянин України, мають право на пенсійне забезпечення. Адже пенсійне забезпечення дозволяє людині отримувати кошти на забезпечення своїх потреб у віці, коли їй уже важко буде працювати і вона втратить джерело постійного доходу – заробітну плату.

У 2017 році ми підготували навчальний посібник «Організація та управління фінансовою діяльністю парафіяльної громади Української греко-католицької церкви», в якому викладено особливості пенсійного забезпечення працівників парафії. Однак останнім часом уряд здійснював реалізацію пенсійної реформи, унаслідок чого відбулися суттєві зміни в частині осучаснення пенсій. Саме тому ця робота, яка виконана на базі матеріалів Львівського обласного управління Пенсійного фонду України, має за мету ознайомити священиків, працівників парафіяльних громад та інших зацікавлених читачів із правилами призначення державних пенсій у контексті здійснення пенсійної реформи та останніх зміни у чинному законодавстві України.

1. УМОВИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ СВЯЩЕНИКАМ

Парафіяльна організація за своїм статусом є юридична особою і визнається нею з дня її державної реєстрації. Тому парох, священики та інші працівники парафіяльної громади повинні перебувати у штаті організації, отримувати заробітну плату (на рівні, не нижчому від мінімального її розміру) і, відповідно, сплачувати з неї єдиний соціальний внесок (в якому закладені відрахування до Пенсійного фонду). Іншими словами, усі наймані працівники, якщо за них сплачено страхові внески, стають застрахованими особами.

В Україні врегульовано пенсійне забезпечення всіх громадян, за яких було сплачено страхові внески в Пенсійний фонд. Усім громадянам, які працюють у релігійних організаціях, їхніх підприємствах і закладах, державну пенсію призначають і виплачують на загальних підставах відповідно до законодавства.

Для священиків чи працівників релігійних організацій не існує окремого закону в частині державного пенсійного забезпечення. Те ж саме стосується ченців і черниць. Розмір пенсії залежить від того, де особа була працевлаштована, скільки років вона пропрацювала, яку отримувала заробітну плату і, відповідно, який обсяг внесків було сплачено до Пенсійного фонду. Тут ідеться про наявність так званого страхового стажу.

2. СТРАХОВИЙ СТАЖ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ВРАХУВАННЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ РОЗМІРУ ПЕНСІЇ

Пенсійна реформа істотно змінює умови виходу громадян на пенсію, оскільки вік виходу на пенсію залежатиме від кількості років страхового стажу. Страховий стаж – це період, протягом якого особа підлягала загальнообов’язковому державному пенсійному страхуванню і за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок (стаття 24 Закону «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування»).

Чинне законодавство зберігає право для призначення пенсії за віком у 60 років для осіб, які мають повний страховий стаж. З 1 січня 2018 року пенсія за віком призначатиметься громадянам, у т. ч. священникам і працівникам релігійних організацій, на таких умовах.

1. За наявності на початок 2018 року страхового стажу 25 років – у 60 років. Із 1 січня 2019 року він збільшуватиметься щорічно на один рік протягом 10 років – з 25 до 35 років.

2. За наявності стажу на початок 2018 року від 15 до 25 років – у 63 роки. Діапазон необхідного стажу щороку збільшуватиметься на 12 місяців до досягнення 35 років страхового стажу у 2028 році.

3. За наявності стажу на 1 січня 2019 року – 15 років, але менше ніж 16 років, що давали б право виходу на пенсію у 63 роки, – призначати пенсію у 65 років. Діапазон необхідного стажу щороку збільшуватиметься на 12 місяців. Тобто з 2028 року пенсії у 65 років призначатимуться особам, які матимуть 15–25 років стажу.

Таким чином, з 2028 року пенсії у 60 років призначатимуть особам, які матимуть 35 і більше років стажу, у 63 роки – особам, що матимуть від 25 до 35 років стажу, у 65 років – від 15 до 25 років стажу (рис.). Якщо в людини не буде відповідного страхового стажу, у такому разі час призначення пенсії за віком відкладається. Якщо священник у 2018 році на момент досягнення 60 років мав стаж від 15 до 24 років включно, він зможе отримати пенсію за віком, коли йому виповниться 63 роки або напрацює стаж 25 років. Якщо стаж становитиме 15 років – доведеться або працювати, щоби здобути додатковий стаж, або чекати віку 65 років.

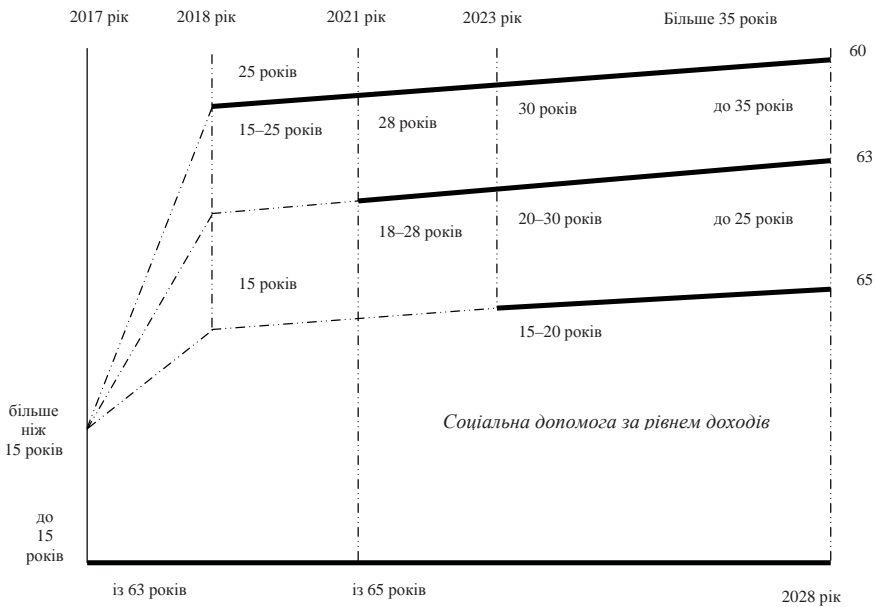

Рис. Вимоги до страхового стажу

Для визначення права на пенсію за віком до страхового стажу додатково зараховуються:

1. Ведення підприємницької діяльності із застосуванням спрощеної системи оподаткування:

- з 1 січня 1998 року до 30 червня 2000 року включно, що підтверджується довідкою про реєстрацію як суб'єкта підприємницької діяльності;
- з 1 липня 2000 року до 31 грудня 2017 року включно, за умови сплати страхових внесків незалежно від сплаченого розміру;

2. Проходження військової служби до 31 грудня 2017 року включно.

3. Навчання у вищих навчальних закладах за денною формою навчання на умовах державного замовлення, в аспірантурі та докторантурі з 1 січня 2004 року до 31 грудня 2017 року включно за умови сплати страхових внесків.

Найвищий в особи понаднормовий страховий стаж не обмежується.

Якщо для виходу на пенсію не вистачає кілька місяців чи років, людині надається можливість здійснити разовий платіж за період, коли вона не підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню без обмеження такого періоду. Іншими словами – це означає «докупити стаж». Сума сплаченого єдиного внеску за кожен місяць такого періоду не може бути меншою за мінімальний страховий внесок¹, помножений на коефіцієнт 2.

Для того, щоб докупити один рік страхового стажу, потрібно буде 19 657,44 грн (819,06 грн · 2,0 · 12 місяців).

Страховий стаж обчислюється в місяцях. Неповний місяць роботи зараховується до страхового стажу як повний місяць за умови, що сума сплачених за цей місяць страхових внесків не менша, ніж мінімальний страховий внесок. У разі, якщо працівник не здійснив такої доплати, страховий стаж визначається пропорційно сплаченим внескам за встановленою формулою.

---

¹ Мінімальний страховий внесок – це сума ЄСВ, яка визначається розрахунковим шляхом як добуток мінімальної заробітної плати та розміру єдиного соціального внеску (в основному 22%) (стаття 1 Закону про ЄСВ). Мінімальний страховий внесок із 1 січня 2018 року становитиме 819,06 грн (3 723 грн · 22%).

3. МІНІМАЛЬНИЙ І МАКСИМАЛЬНИЙ РОЗМІРИ ПЕНСІЇ

Згідно зі статтею 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється на рівні прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність².

Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється:

- на рівні прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян за стажу 30/35 – 30 років для жінок і 35 років – для чоловіків (для пенсій, призначених на 01.01.2011, – за наявності стажу, відповідно, 20/25 років);
- з 1 січня 2018 року, на рівні 40% від мінімальної заробітної плати³, але не менше, ніж розмір прожиткового мінімуму, за стажу 30/35 років, після досягнення 65 років;
- у разі відсутності повного стажу – виплачується пропорційно менший розмір пенсії.

Таким чином, в Україні є такі межі виплати пенсій за віком:

- 1 452 грн – мінімальний розмір пенсії, установлений на рівні прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян за наявності повного страхового стажу 30/35 (для пенсій, призначених на 01.01.2011, – за наявності стажу, відповідно, 20/25 років);
- 1 373 грн – мінімальний розмір пенсій і державних соціальних допомог для осіб, які не набули повного страхового стажу та не є інвалідами;
- 10 740 грн – максимальний розмір пенсії.

Крім того, відбуватиметься виплата пенсій працюючим пенсіонерам у повному розмірі без урахування одержуваної заробітної плати. Це означає, що пенсія не оподатковується.

---

² Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» прожитковий мінімум для зазначеної категорії осіб становить: з 1 січня 2018 року – 1 373 грн; з 1 липня 2018 року – 1 435 грн; з 1 грудня 2018 року – 1 497 грн.

³ Згідно з ухваленим Законом «Про Державний бюджет України на 2018 рік» мінімальна заробітна плата з 01.01.2018 становить: у місячному розмірі – 3 723 гривні; у погодинному розмірі – 22,41 гривні.

4. ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

Тимчасова державна соціальна допомога з 01.01.2018 до 31.12.2020 призначається непрацюючим особам, які досягли встановленого пенсійного віку, мають страховий стаж не менше ніж 15 років, але не набули права на пенсійну виплату, – на період до набуття права на пенсію за віком, у розмірі прожиткового мінімуму, для осіб, які втратили працездатність, із урахуванням їхнього майнового стану і середньомісячного сукупного доходу.

Часто виникає ситуація, що священник або інший працівник парафіяльної громади не завжди має статус найманого працівника, а відтак отримує заробітну плату неофіційно і не сплачує внесків до Пенсійного фонду.

Якщо особа не має належного страхового стажу або стажу роботи взагалі і самостійно не сплачувала внески у Пенсійний фонд на добровільній основі, то вона не може розраховувати на пенсію.

Особам, які не мають 15 років стажу, призначається державна соціальна допомога при досягненні ними віку 65 років, яка станом на 1 січня 2018 року становить 1 373 гривні.

5. МЕХАНІЗМ РОЗРАХУНКУ ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ

З 1 січня 2018 року запроваджується низка змін призначення пенсії за віком: розмір пенсії визначається, виходячи із середньої заробітної плати за 2016 і 2017 роки (орієнтовно 5 227 грн) і вартості одного року стажу – 1%. А починаючи з 2019 року – із застосуванням середньої заробітної плати за останні три роки і вартості одного року стажу – 1%.

Розмір пенсії кожного громадянина України (у тому числі й після осучаснення з 1 жовтня 2017 року) розраховується за формулою:

$$\text{Розмір пенсії} = \text{Сз} \cdot \text{Ікз} \cdot \text{Кс},$$

де **Сз** – розмір середньої заробітної плати в Україні перед зверненням за призначенням пенсії, %; **Ікз** – індивідуальний коефіцієнт заробітної плати (співвідношення розміру отримуваної зарплати щодо середньої зарплати у країні – цю інформацію кожен може отримати у будь-якому відділенні Пенсійного фонду); **Кс** – коефіцієнт страхового стажу, який визначається як множник тривалості років стажу роботи особи на величину оцінки одного року страхового стажу.

Індивідуальний коефіцієнт заробітної плати застрахованої особи визначається шляхом ділення фактичної заробітної плати на величину середньої заробітної плати в Україні за відповідний період у розрізі кожного місяця і визначається середній показник.

Якщо в застрахованої особи зарплата була втричі більшою, ніж у середньому в Україні протягом двох років (24 місяці), що передували зверненню за призначенням пенсії, то її коефіцієнт зарплати становитиме: $3 \cdot 24 / 24 = 3$. Якщо, наприклад особа протягом одного року отримувала зарплату втричі більшу, ніж у середньому в Україні, а другий рік – удвічі, то її коефіцієнт зарплати становитиме: $3 \cdot 12 + 2 \cdot 12 / 24 = 2,5$. Якщо особа отримувала зарплату на рівні середньої у країні – її коефіцієнт становить 1. І так далі.

Для обчислення пенсії розраховується **коефіцієнт страхового стажу**, який напряму залежить від кількості відпрацьованих особою місяців. Формула розрахунку коефіцієнта страхового стажу є такою:

$$\text{Кс} = \text{См} \cdot \text{Вс} / 100\% \cdot 12,$$

де **Кс** – коефіцієнт страхового стажу; **См** – сума місяців страхового стажу; **Вс** – визначена величина оцінки одного року страхового стажу (у відсотках, з 2018 року і за осучаснення пенсій – 1%).

Якщо застрахована особа має страховий стаж 40 років, коефіцієнт стажу з величиною оцінки одного року $1\% = [480 \text{ (місяців)} \cdot 1\%] / [100\% \cdot 12 \text{ (місяців)}] = 0,4$. Отож, якщо у громадянина 15 років стажу, то коефіцієнт для осучаснення пенсії становитиме 0,15; 25 років – 0,25, а якщо, до прикладу, 20 років і вісім місяців, то 0,20667 (округлюється до п'яти знаків після коми).

Доплата за понаднормативний стаж устанавлюється в розмірі 1% від основного розміру пенсії (але не більше ніж 1% від мінімального розміру пенсії).

Перерахунки мінімального розміру пенсії за віком та надбавки за понаднормативний стаж у зв'язку зі збільшенням розміру прожиткового мінімуму проводяться тільки непрацюючим пенсіонерам. Пенсіонерам, які працюють, пенсія перераховується після звільнення з роботи з урахуванням прожиткового мінімуму для осіб, котрі втратили працездатність, який встановлений на дату звільнення.

Продемонструємо механізм розрахунку пенсії за віком на кількох найбільш типових прикладах.

Приклад 1. Розрахувати розмір пенсії для священика, який виходить на пенсію в лютому 2018 року, має 22 роки страхового стажу та отримував заробітну плату на рівні мінімальної – 3 723 грн.

1. Розраховуємо коефіцієнт страхового стажу (з урахуванням величини одного року страхового стажу – 1%):
 $(264 \text{ міс.} \cdot 1\%) / (12 \text{ міс.} \cdot 100\%) = 0,22$.
2. Визначаємо коефіцієнт заробітної плати:
 $3\,723 \text{ грн} : 5\,227 \text{ грн} = 0,71226$.
3. Розраховуємо основний розмір пенсії:
 $5\,227 \text{ грн} \cdot 0,22 \cdot 0,71226 = 819,06 \text{ грн}$.
4. Оскільки основний розмір пенсії є меншим від прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, не набувши повного страхового стажу (1 373 грн), священикові призначається відповідна доплата в розмірі 553,94 грн (1 373 грн – 819,06 грн) згідно зі статтею 28 Закону «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування».

5. Таким чином, загальний розмір пенсії, яка виплачуватиметься священикові, – 1 373 грн, оскільки він не набув повного страхового стажу (25 років станом на 1 січня 2018 року).

Приклад 2. Священик виходить на пенсію у 2018 році, маючи 25 років страхового стажу та отримував заробітну плату на рівні мінімальної – 3 723 грн. Потрібно визначити розмір його пенсії.

1. Розраховуємо коефіцієнт страхового стажу (з урахуванням величини одного року страхового стажу – 1%):
 $(300 \text{ міс.} \cdot 1\%) / (12 \text{ міс.} \cdot 100\%) = 0,25.$
2. Визначаємо коефіцієнт заробітної плати:
 $3\,723 \text{ грн} : 5\,227 \text{ грн} = 0,71226.$
3. Розраховуємо основний розмір пенсії:
 $5\,227 \text{ грн} \cdot 0,25 \cdot 0,71226 = 930,75 \text{ грн.}$
4. Оскільки основний розмір пенсії є меншим від мінімального розміру пенсії для осіб, які втратили працездатність, маючи при цьому повний страховий стаж (1 452 грн), священикові призначається відповідна доплата в розмірі 521,25 грн (1 452 грн – 930,25 грн) згідно зі статтею 8 Закону «Про загальнообов’язкове пенсійне страхування».
5. Таким чином, загальний розмір пенсії, яка виплачуватиметься священикові, – 1 452 грн, оскільки він набув повного страхового стажу (25 років станом на 1 січня 2018 року).

Приклад 3. Потрібно розрахувати розмір пенсії, якщо відомо такі дані: священик виходить на пенсію у 2018 році, маючи 25 років страхового стажу та отримував заробітну плату в розмірі 6 200 грн.

1. Розраховуємо коефіцієнт страхового стажу (з урахуванням величини одного року страхового стажу – 1%):
 $(300 \text{ міс.} \cdot 1\%) / (12 \text{ міс.} \cdot 100\%) = 0,25.$
2. Визначаємо коефіцієнт заробітної плати:
 $6\,200 \text{ грн} : 5\,227 \text{ грн} = 1,12176.$
3. Розраховуємо розмір пенсії:
 $5\,227 \text{ грн} \cdot 0,25 \cdot 1,12176 = 1\,465,86 \text{ грн.}$

Пенсіонер буде отримувати пенсію в розмірі 1 465 грн 86 коп., оскільки перевищує мінімальний її розмір станом на 01.01.2018 (1 452 грн).

Приклад 4. Розрахувати розмір пенсії для священика, який виходить на пенсію у 2018 році, має 40 років страхового стажу та отримував заробітну плату на рівні 8 200 грн.

1. Розраховуємо коефіцієнт страхового стажу (з урахуванням величини одного року страхового стажу – 1%):
 $(480 \text{ міс.} \cdot 1\%) / (12 \text{ міс.} \cdot 100\%) = 0,4.$
2. Визначаємо коефіцієнт заробітної плати:
 $8\,200 : 5\,227 \text{ грн} = 1,56878.$
3. Розраховуємо основний розмір пенсії:
 $5\,227 \text{ грн} \cdot 0,4 \cdot 1,56878 = 3\,280 \text{ грн.}$
4. Визначаємо розмір доплати за понаднормативний стаж 15 років, стаття 28 Закону (40 р. – 25 р.):
 $3\,280 \text{ грн} \cdot 0,15 = 492 \text{ грн.}$
5. Загальний розмір пенсії становитиме:
 $3\,280 + 492 = 3\,772 \text{ грн.}$

6. ОСОБЛИВОСТІ ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН ДЛЯ ОТРИМАННЯ ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ

Право на пенсію виникає з моменту досягнення пенсійного віку. При цьому звернення за призначенням пенсії може здійснюватися в будь-який час після виникнення права на пенсію або не раніше, ніж за місяць до досягнення пенсійного віку (п. 1.6 «Порядку подання та оформлення документів для призначення та перерахунку пенсій»).

Якщо пенсіонер звернеться до Пенсійного фонду за місцем проживання (реєстрації) не пізніше ніж через три місяці з дня досягнення ним пенсійного віку, пенсія буде призначена йому з наступного дня після настання віку виходу на пенсію (п. 1 ч. 1 статті 45 ЗУ «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування»).

Перелік документів, потрібних для оформлення пенсії за віком, передбачає наявність у громадянина, який звернувся за призначенням пенсійних виплат, містить такі:

- заява встановленої форми;
- паспорт (оригінал і ксерокопія);
- документи про місце проживання (реєстрації) пенсіонера;
- свідоцтво про народження дітей (у разі потреби);
- свідоцтво про шлюб (у разі потреби, оригінал і ксерокопія);
- заява і номер поточного рахунку в уповноваженій банківській установі;
- трудова книжка (оригінал і ксерокопія) та інші документи про трудовий стаж;
- ідентифікаційний податковий номер або свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- довідка з військкомату про проходження військової служби, військовий квиток (за потреби);
- диплом та інші документи, якими підтверджуються періоди навчання на денному відділенні до 01.01.2004 (оригінал і ксерокопія);
- за бажанням пенсіонера і за умови підтвердження первинними документами довідка про заробітну плату за будь-які 60 місяців поспіль до 30.06.2000, незалежно від перерв.

Бувають ситуації, коли пенсіонер в силу тих чи інших причин не може особисто звернутися в управління Пенсійного фонду України за

місцем проживання (реєстрації) для оформлення пенсійних виплат. У такому разі для захисту прав пенсіонерів застосовується пункт 1.1 «Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій», згідно з яким заяву про призначення пенсії може бути подано через представника, який діє на підставі виданого йому нотаріального доручення.

7. ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВИПЛАТИ ПЕНСІЙ

Відповідно до статті 47 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (далі – Закон), пенсія виплачується щомісяця з 4-го до 25 числа місяця, виключно у грошовій формі. Виплата здійснюється за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання пенсіонера в межах України поштою або перераховується на визначений цією особою банківський рахунок.

Пенсія може бути виплачена особисто пенсіонерові, його законному представникові або за довіреністю, порядок оформлення і строк дії якої визначається законом.

Пунктом 1.5 «Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій» відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» встановлено, зокрема, що заява про виплату пенсії за довіреністю, термін дії якої більше ніж один рік, – через кожний рік дії такої довіреності тощо, подається пенсіонером особисто або його законним представником до органу, що призначає пенсію, за місцем перебування на обліку як одержувача пенсії.

Виплата пенсії за рішенням територіальних органів Пенсійного фонду припиняється, зокрема, у разі неотримання призначеної пенсії протягом шести місяців підряд (стаття 49 Закону).

Обрання способу доставки пенсійних коштів (через пошту чи банк) здійснюється пенсіонером самостійно. Зарахування сум пенсій на рахунок пенсіонера в установі банку провадиться органами Пенсійного фонду виключно на підставі заяви пенсіонера.

ВИСНОВКИ

Державна пенсія – щомісячні пенсійні виплати в солідарній системі загальнообов’язкового державного пенсійного страхування, які отримує пенсіонер відповідно до українського законодавства. Отримання пенсії дозволяє людині отримувати кошти на забезпечення своїх потреб у віці, коли їй уже важко буде працювати і вона втратить джерело постійного доходу – заробітну плату.

В Україні врегульовано пенсійне забезпечення всіх громадян, за яких було сплачено страхові внески в Пенсійний фонд. Оскільки будь-яка релігійна організація створюється із правом юридичної особи, тому всі наймані працівники, якщо за них *сплачують страхові внески*, стають застрахованими особами.

Призначення пенсії за віком в Україні у 2018 році здійснюється відповідно до Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» і за дотримання двох умов: *досягнення пенсійного віку, наявність достатнього страхового стажу*.

Страховий стаж – це період, протягом якого особа підлягала загальнообов’язковому державному пенсійному страхуванню і за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок. Якщо в людини не буде відповідного страхового стажу, у такому разі час призначення пенсії за віком відкладається.

Згідно зі статтею 28 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється *на рівні прожиткового мінімуму* для осіб, які втратили працездатність. Розмір пенсії прямо залежить від отримуваної заробітної плати і страхового стажу. При цьому існує чітка залежність між сумою, що сплачена під час трудової діяльності, і пенсією, яку людина отримуватиме: *що більше платиш – то більше отримуєш*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» (від 23.04.1991 № 987-XII) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (від 09.07.2003 № 1058-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» (від від 3 жовтня 2017 року № 2148-VIII) // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. – № 40-41. – С. 383.
4. Організація та управління фінансовою діяльністю парафіяльної громади Української греко-католицької церкви : навч. посібник / Б. І. Пшик, Р. Є. Олейнюк, О. П. Кундря-Висоцька. – Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2017. – 139 с.
5. Фінансова грамотність : підручник / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. – Київ, 2014. – 316 с.

Навчальне видання

**ПШИК Богдан Іванович
ОЛЕЙНЮК Роман Євстахович**

**ДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СВЯЩЕНИКІВ І ПРАЦІВНИКІВ ПАРАФІЯЛЬНИХ ГРОМАД
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ**

Навчальний посібник

Підписано до друку 12.01.2018. Формат 60 × 84¹/₁₆.
Папір офсетний № 1. Гарнітура Мініон. Друк різнограф.
Обл.-вид. арк. 0,9. Умовн. друк. арк. 1,16. Тираж 1 000.

Державний вищий навчальний заклад «Університет банківської справи».
04070 м. Київ, вул. Андріївська, 1.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5033 від 29.12.2015.